

Webinar sluitingsbevoegdheid 174a Gemeentewet

31 maart 2025

CCV centrum voor
criminaliteitspreventie en
veiligheid

**Veiligheid
maken we
samen**

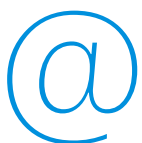
Voorstellen

Katja Steverink

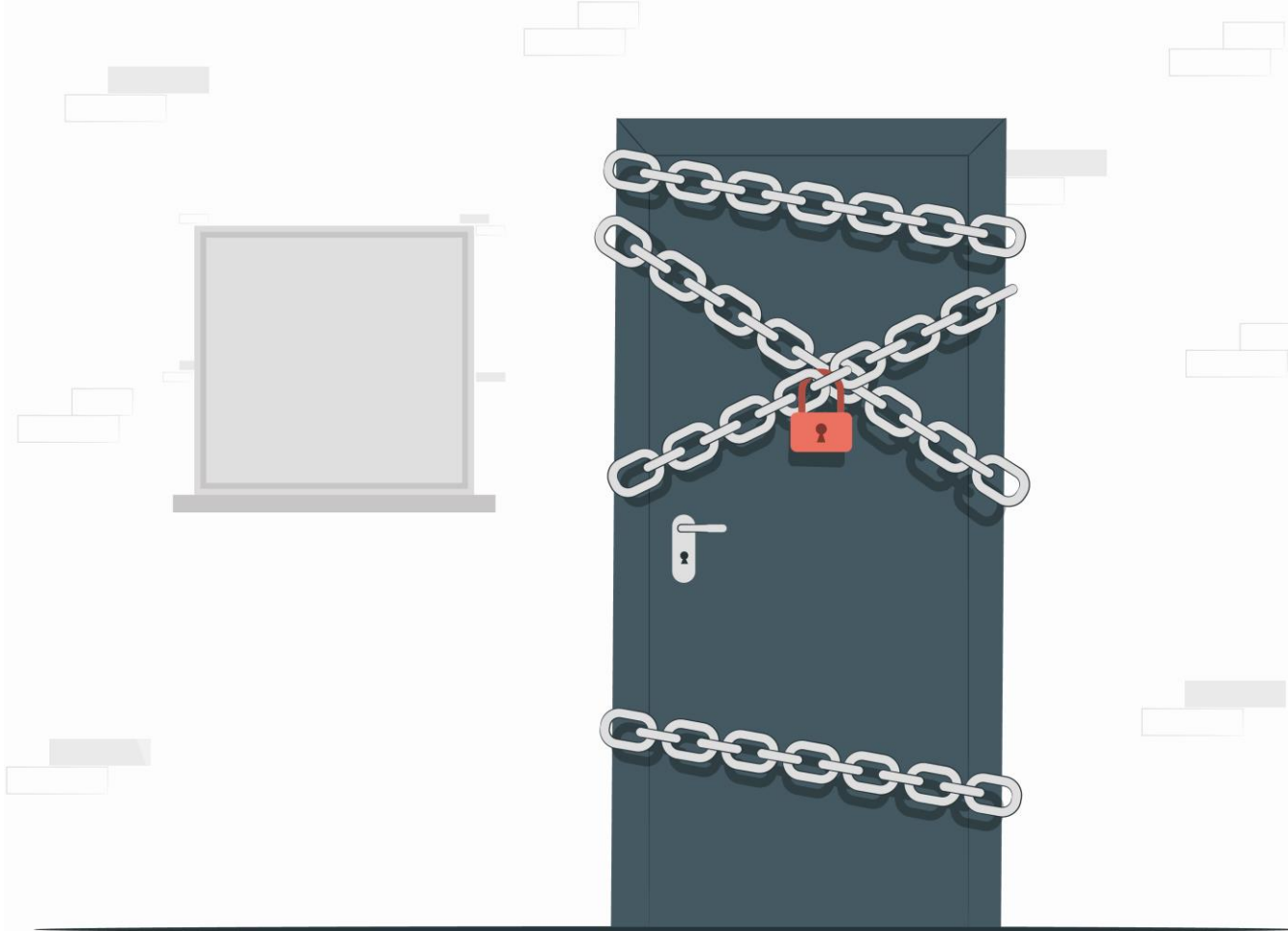
Senior adviseur het CCV

katja.steverink@hetccv.nl

Aangepaste wetgeving 174a Gemeentewet

- Sinds 1 januari 2024
- Woningen sluiten als de openbare orde en veiligheid ernstig wordt verstoord
- Ernstige geweldpleging zoals:
 - Beschielingen van een pand
 - Gebruik van een wapen tegen een pand
 - Aantreffen van een wapen in een woning

Thema's voor vandaag

Sluitingsbevoegdheid 174a Gemeentewet (Wet Victoria):

- De nieuwste inzichten rondom de inzet van de sluitingsbevoegdheid en de laatste jurisprudentie.
- De ervaringen van een gemeente met het sluiten van een woning.
- Hoe gaat een verhuurder om met de sluiting van een woning door de burgemeester?

Programma

- Toelichting landelijke initiatieven aanpak explosies in wijken, Bart Engberts, Coördinerend beleidsadviseur bij het ministerie van Justitie en Veiligheid
- Toelichting op de wet en de allernieuwste jurisprudentie, Michel Vols, Hoogleraar Openbare-orderecht Rijksuniversiteit Groningen
- Pauze
- Toelichting gemeente Culemborg, Ruben Gans, strategisch adviseur integrale veiligheid
- Toelichting Woningbouwvereniging Thius, Wilma van Tuijl, bedrijfsjurist
- Afsluiting om uiterlijk 12.00 uur

Onderwerpen waar we bij stil staan

- Is sluiten van de woning het juiste instrument in een situatie?
- Hoe ga je om met verwijtbaarheid en (on)schuld van bewoners bij aanslagen op woningen?
- Wat weegt zwaarder de belangen van bewoners of de veiligheid van omwonenden?
- Hoe weeg je de belangen van kinderen en andere kwetsbare personen?
- Bied je alternatieve woonruimte aan?
- Ga je als verhuurder bij een sluiting altijd buitengerechtelijk ontbinden?
- Wat is het oordeel van rechters?

Activiteiten CCV sluitingsbevoegdheid 2025

Ondersteuning toepassing van de wet, kennisopbouw en delen van ervaringen:

1. Webdossier inclusief FAQ en jurisprudentie ontwikkeld
2. Handreiking ontwikkeld, laatste versie eind 2024 met nieuwste inzichten
3. Vraagbeantwoording
4. Online webinars, vandaag en 4 november 2025

hetccv.nl/sluitingsbevoegdheid

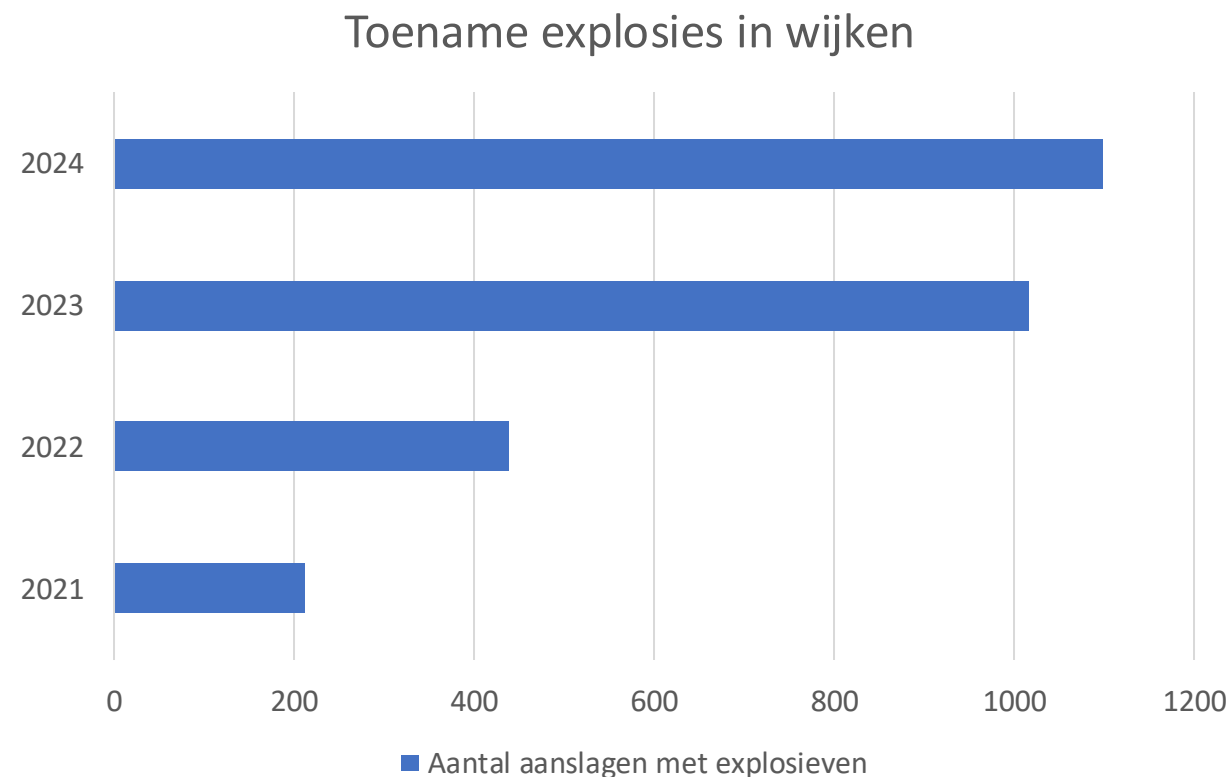
Binnenkort beschikbaar

- De *allernieuwste* jurisprudentie online
- In een *nieuw* vormgegeven database: in een paar klikken naar de informatie die je zoekt!

Actueel: explosies in wijken

- Gemiddeld ruim 3 explosies per dag in Nederlandse woonwijken
- Gevolgen worden steeds ernstiger: forse schades, gewonden, doden
- Ook grote gevolgen voor veiligheidsgevoel omwonenden
- Groot probleem: gemak waarmee je aan vuurwerkexplosieven kan komen “drie cobra’s voor een tientje”

Actueel: explosies in wijken

- Steeds vaker privéconflicten uitgevochten met explosieven. Aanslagen in 2023 laten zien*:
 - **56% gerelateerd aan huis-tuin-en keuken conflicten tussen niet criminele burgers** (vaak relationele sfeer), dus geen link met criminele activiteiten
- Landelijke en lokaal aanpak explosies in wijken:
 - Offensief Tegen Explosies (OTE)
 - Netwerk voor gemeenten
 - Verschillende werkgroepen

* Politie: Fenomeenbeeld 'Geweld van de georganiseerde misdaad in beeld'

We helpen je graag verder!

Alle info op de website:

hetccv.nl/sluitingsbevoegdheid

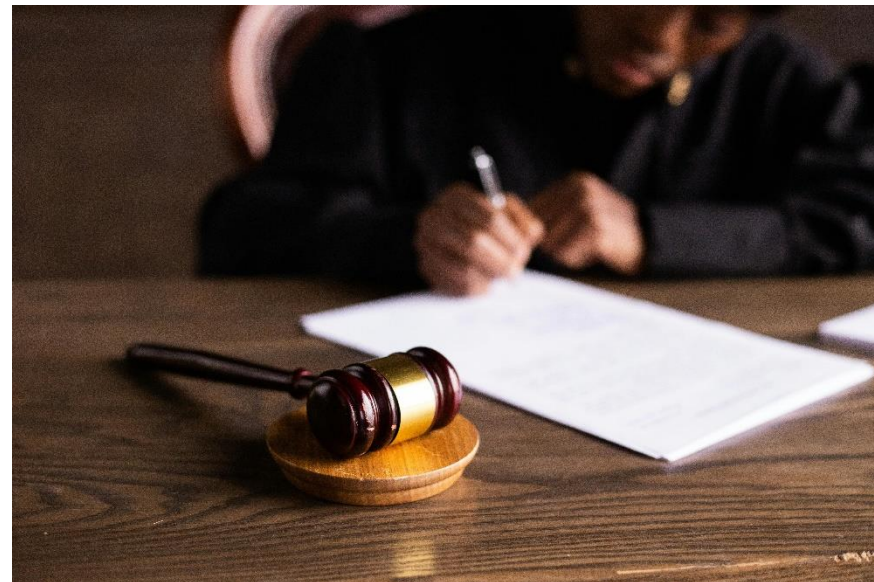
Webinar artikel 174a Gemeentewet Maart 2025

Centrum voor Openbare Orde en Veiligheid
Prof. mr. dr. Michel Vols
m.vols@rug.nl

Programma

- › Drie gronden
- › Waar wordt het spannend? Nieuwe jurisprudentie

Drie gronden

A-grond

- Ernstige overlast

B-grond

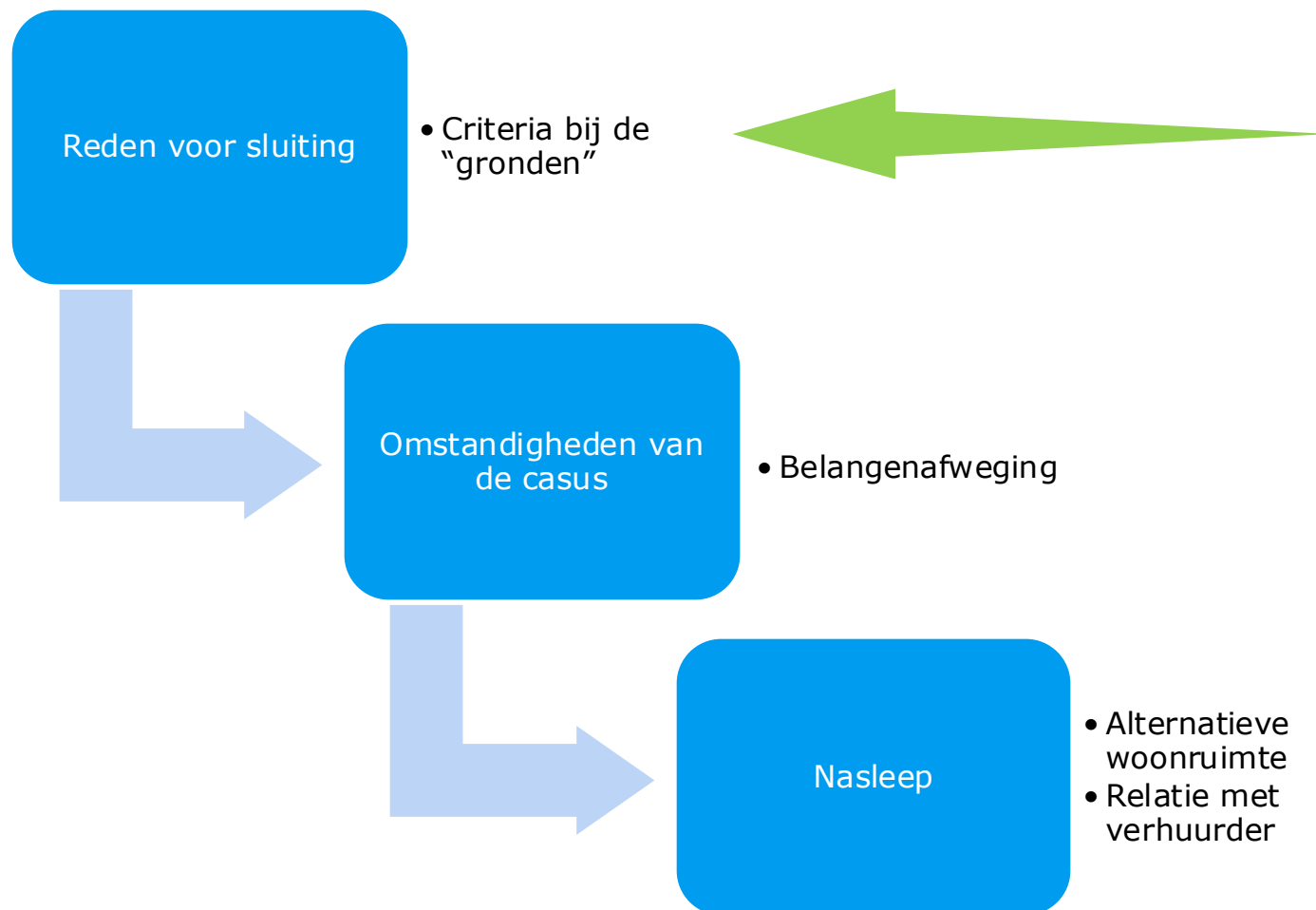
- Ernstig geweld

C-grond

- Wapenvondst

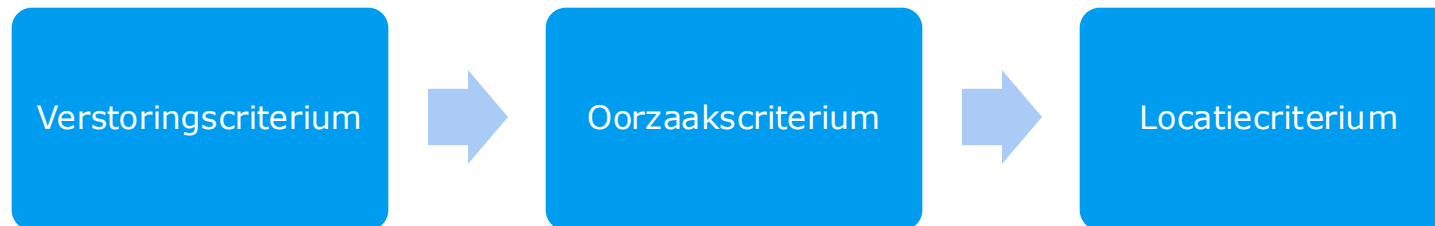

Stap 1

I. Reden voor de sluiting

Criteria a-grond

- › **Verstoringscriterium:** ernstige verstoring van de openbare orde
 - Overlast nadelig voor veiligheid en gezondheid
 - Drugspand, sekswerk, brandstichting
 - Geluidsoverlast/burengerucht niet voldoende
 - Aantreffen vuurwerk is niet voldoende
- › **Oorzaakscriterium:** gedragingen
- › **Locatiecriterium:** in het pand
- › Raad van State 1 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO5718 (Tilburg)

Recente jurisprudentie

- › ECLI:NL:RBLIM:2024:8328 (Mook en Middelaar)
- › ECLI:NL:RBNHO:2024:13863 (Edam-Volendam)
- › ECLI:NL:RBROT:2024:13025 (Rotterdam)
- › ECLI:NL:RBMNE:2025:153 (Leusden)

Criteria c-grond

- › **Verstoringscriterium:** ernstige verstoring van de openbare orde. “Effect op ordelijk verloop gemeenschapsleven ter plaatse”
- › **Oorzaakscriterium:** aantreffen van een wapen
- › **Locatiecriterium:** in het pand
 - Alleen aantreffen in het pand is onvoldoende > het aantreffen moet een ernstige verstoring van de openbare orde veroorzaken

Wat geldt als wapen?

- › Wet wapens en munitie is leidend
- › Explosief, (automatisch) vuurwapen, granaatwerper, molotovcocktail ✓
- › Vlindermes of boksbeugel ?
- › Munitie en vuurwerk ✗
- › Factoren meenemen: plek waar wapen aanwezig was, doorgeladen of niet, munitie aanwezig, andere wapens, andere goederen, factoren rondom pand en personen

Recente jurisprudentie

- › ECLI:NL:RBAMS:2024:6127 (Amsterdam)
- › ECLI:NL:RBNHO:2024:13863 (Edam-Volendam)

Criteria b-grond

- › **Verstoringscriterium:** ernstige verstoring van de openbare orde
 - Effect op ordelijk verloop gemeenschapsleven ter plaatse
- › **Oorzaakscriterium:** ernstig geweld of bedreiging daarmee
- › **Locatiecriterium:** in of in de onmiddellijke nabijheid van het pand
 - Er is een connectie nodig tussen de gedraging en pand

Ernstig geweld?

- › Wapengeweld
- › Brandstichting
- › Explosief
- › Zwaar vuurwerk

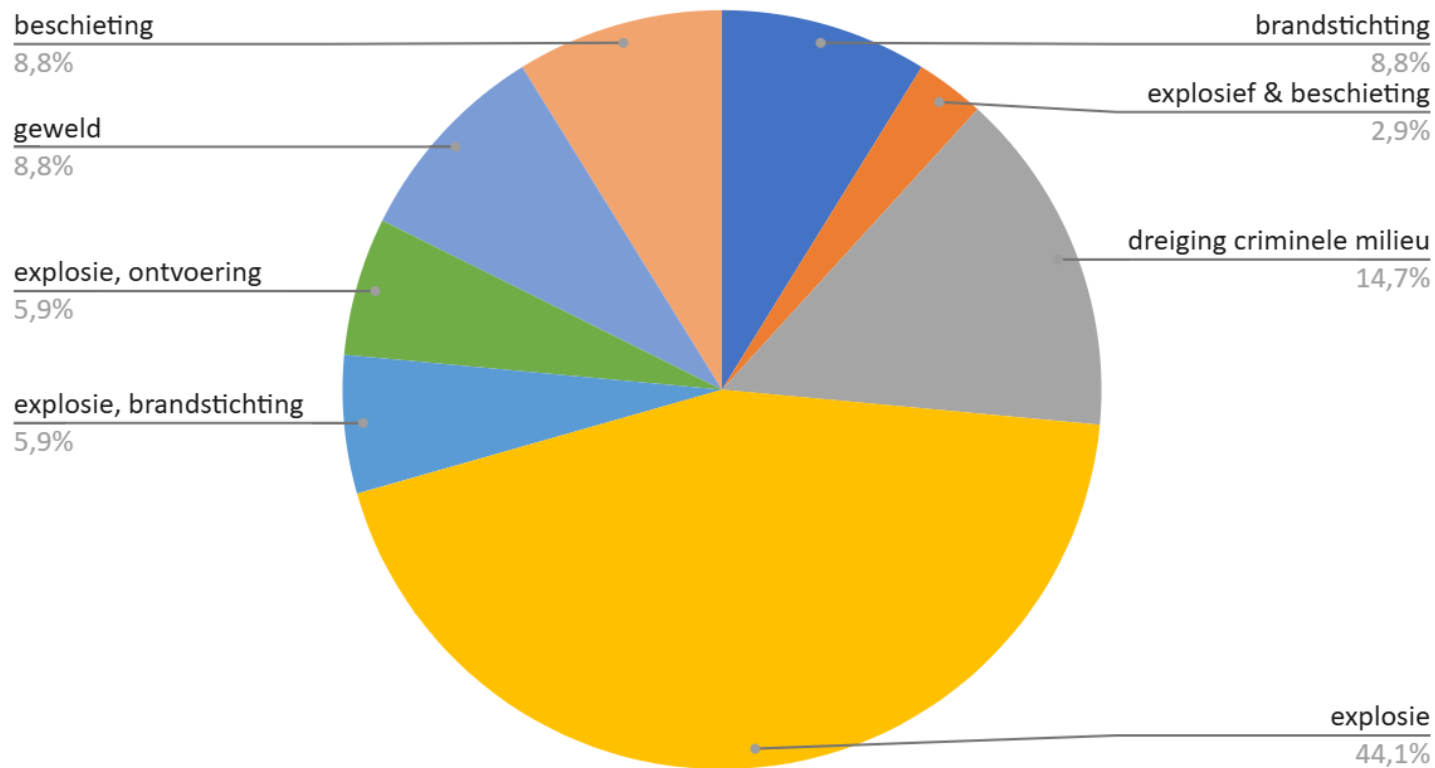
Dreigen met ernstig geweld:
neerleggen van handgranaat

Jurisprudentie b-grond

Reden sluiting (n=35)

Jurisprudentie b-grond

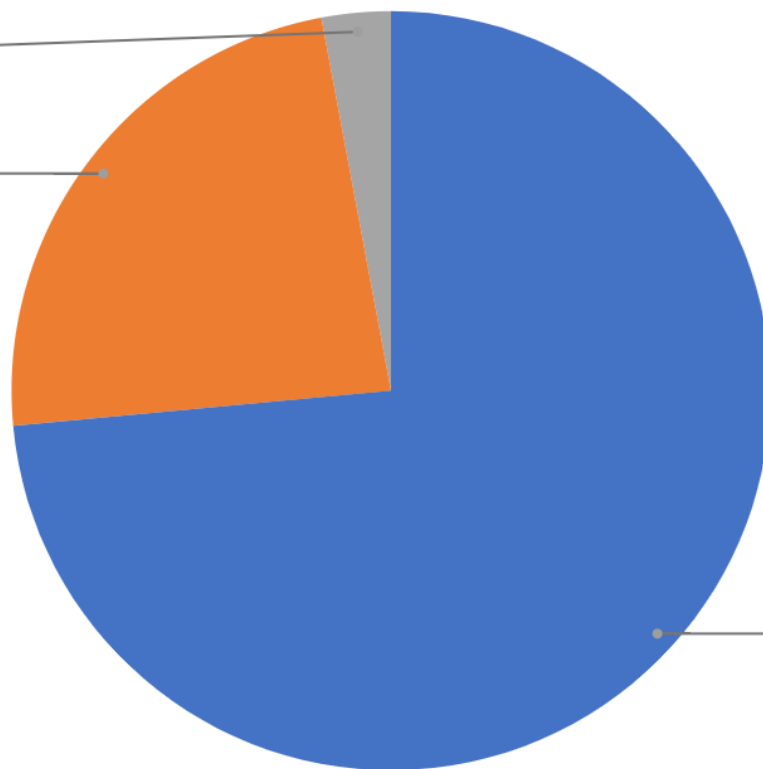
Wie krijgt gelijk? (n=35)

Bewoner (deels)

2,9%

Bewoner

23,5%

Burgemeester

73,5%

Burgemeester bijna altijd bevoegd

> Maar:

- ECLI:NL:RBLIM:2025:892

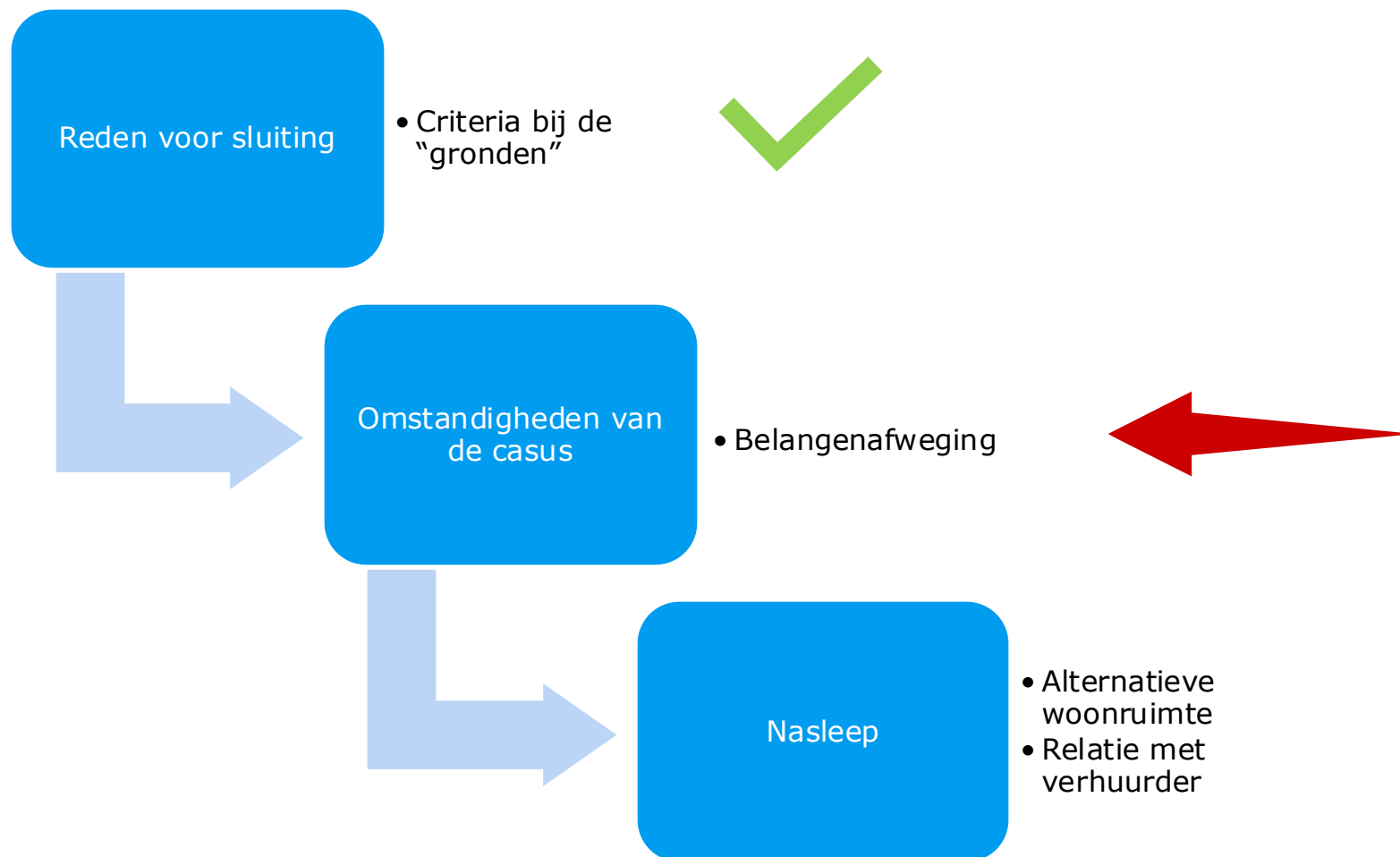
Explosie bij kapsalon in Venlo-Zuid houdt de gemoederen bezig

De explosie aan de Roermondsestraat vannacht is alweer het derde incident in één jaar tijd dat zich voordoet bij de kapperszaak. Buurtbewoners en de burgemeester laten weten geschrokken te zijn.

Ciel Coopmans 14-01-2025 2 maanden geleden

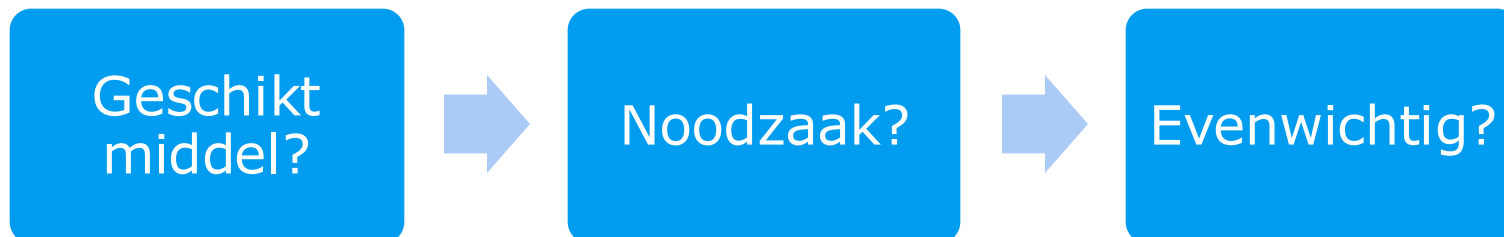

Stappenplan

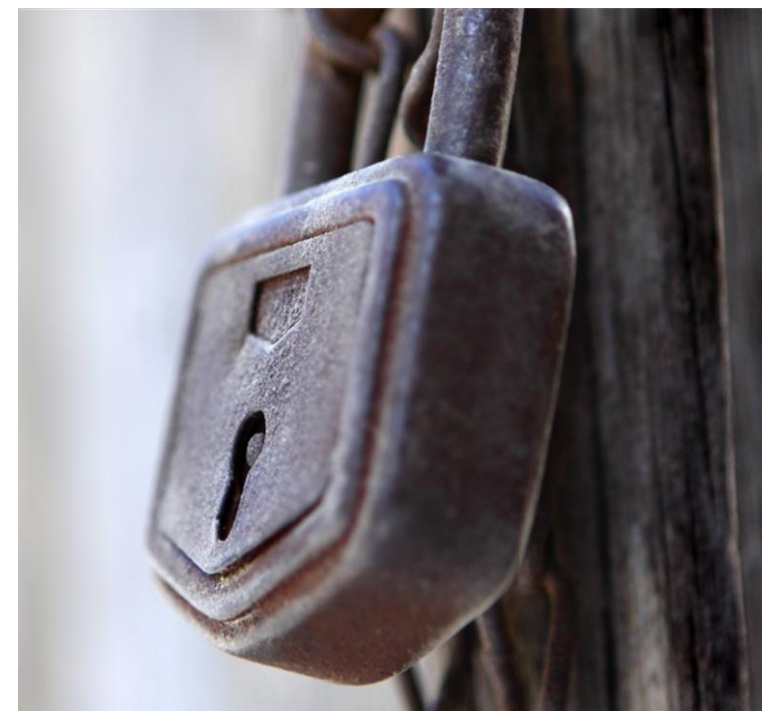

II. Belangenafweging

Sluiting een geschikt middel?

- › “Sluiting niet een effectief middel, want dat gaat het geweld niet stoppen”
- › “Sluiting zorgt voor angst & onrust in de buurt”
- › In 61% van de uitspraken, niet succesvol.

Sluiting noodzakelijk?

- › “De burgemeester moet andere maatregelen treffen.”
- › In 91% van de uitspraken, niet erg succesvol.

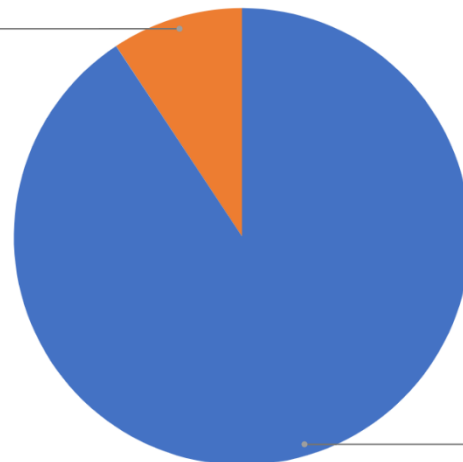

Sluiting evenwichtig?

- › Slachtofferschap, duur van de sluiting, gevolgen voor kinderen, bedrijf, huursituatie
- › Alternatieve woonruimte afwezig/gebrekkig

Evenwichtigheid betwist (n=44)

Nee
9,3%

Ja
90,7%

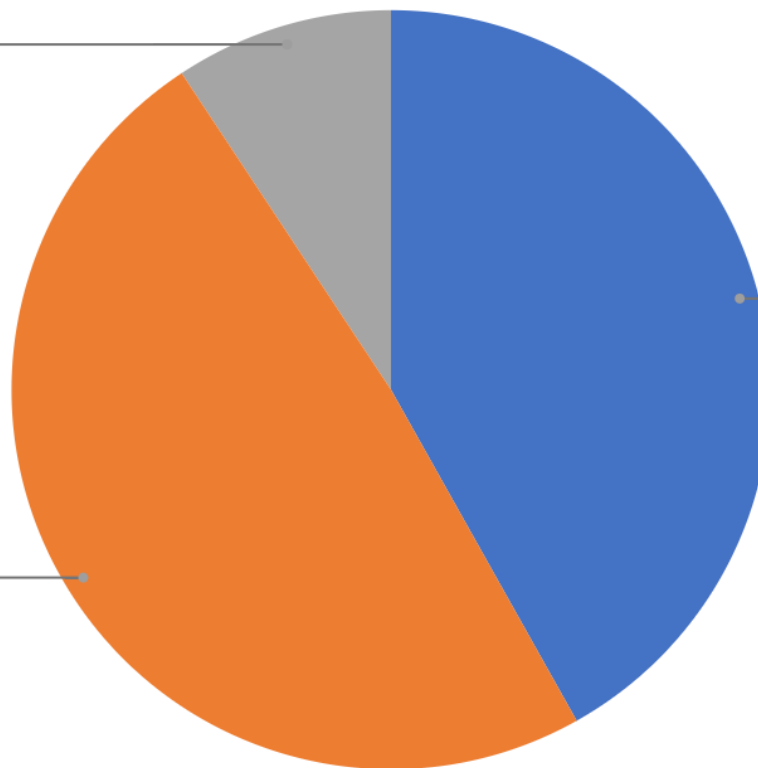
Spannend: kinderen I

Minderjarige kinderen spelen rol (n=44)

Leeftijd kind onbekend
9,3%

Ja
48,8%

Nee
41,9%

Spannend: kinderen II

Juridische problemen:

ECLI:NL:RBROT:2024:9968

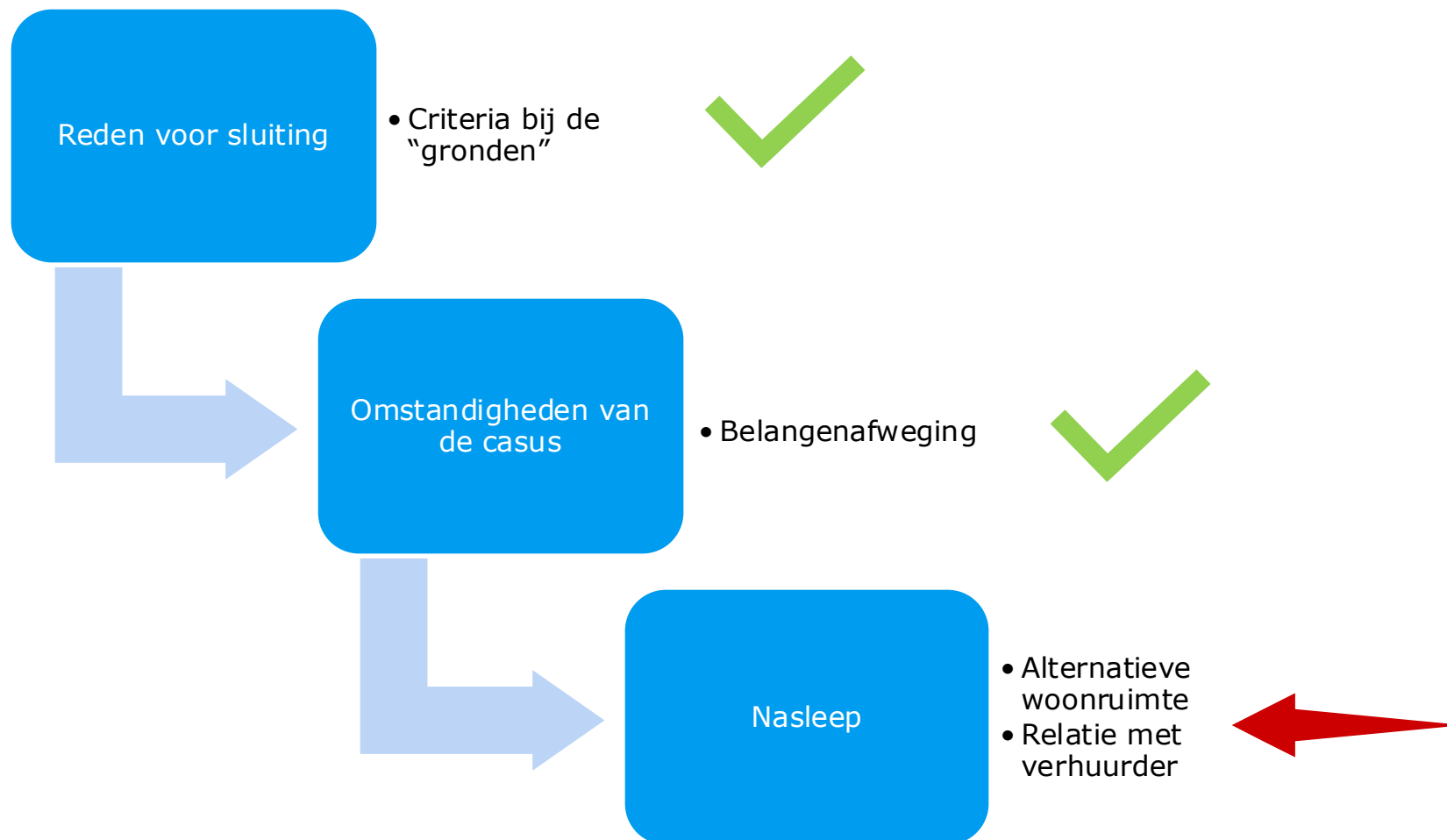
ECLI:NL:RBGEL:2024:7322

Geen “juridische problemen”:

ECLI:NL:RBMNE:2024:5936

ECLI:NL:RBAMS:2024:6127

Stappenplan

Alternatieve woonruimte

- › Eigen verantwoordelijkheid
 - Ook als er kinderen zijn
- › Meenemen bij belangenafweging
 - Rechter checkt
- › In de praktijk: hotel, vrienden/netwerk, opvanglocatie vluchtelingen, maatschappelijke opvang

Buitengerechtelijke ontbinding

- › Wetgever: geen automatisme
- › ECLI:NL:RBLIM:2024:5741(Roermond)
- › ECLI:NL:RBROT:2024:12114 (Rotterdam)
- › ECLI:NL:GHAMS:2025:410 (Amsterdam)
- › ECLI:NL:RBMNE:2025:861 (Lelystad)

Meer informatie: hetccv.nl/sluitingsbevoegdheid

Sluitingsbevoegdheid van een pand

De burgemeester en gezaghebber mogen een pand sluiten

Er zijn in Nederland veel incidenten geweest waarbij sprake was van ernstig geweld in de nabijheid van woningen. Denk aan het gooien van explosieven of beschietingen. Soms wordt de openbare orde ook ernstig verstoord door de vondst van wapens. Het gaat vaak om georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. Burgemeesters konden deze incidenten niet goed aanpakken met het oude instrumentarium en zochten, waar mogelijk, toevlucht tot noodbevelen.

Om dit probleem aan te pakken, heeft de wetgever de bevoegdheden uit [artikel 174a Gemeentewet](#) en [artikel 177 Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba](#) (en enkele andere verwante wetten) [aangepast](#). De uitbreiding geldt voor burgemeesters in Europees Nederland en gezaghebbers op Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Burgemeesters en gezaghebbers hebben vanaf [1 januari 2024](#) de bevoegdheid een pand (woningen, niet voor het publiek toegankelijke lokalen of bijbehorende erven) te sluiten indien de openbare orde rond die plek ernstig is verstoord door ernstig geweld, of bedreiging daarmee, in of in de onmiddellijke nabijheid van die plek, of ernstige vrees bestaat voor zo'n verstoring. Denk aan een schietpartij nabij een pand of de beschieting van het pand zelf.

Ook kan een pand gesloten worden als daar een wapen wordt aangetroffen en daardoor de openbare orde rond die plek ernstig wordt verstoord, of daarvoor ernstige vrees bestaat.

Sluitingsbevoegdheid van een pand

- [De sluitingsbevoegdheid in hoofdlijnen](#)
- [FAQ's Sluitingsbevoegdheid](#)
- [Handleiding aangepaste sluitingsbevoegdheid](#)
- [Jurisprudentie artikel 174a Gemeentewet sinds 1 januari 2024](#)
- [Webinars Sluitingsbevoegdheid 174A](#)

[← Ga terug](#)

Nieuws

Binnenkort beschikbaar:

- Nieuwste jurisprudentie
- En nieuw ingerichte database